

**Profil praktyczny**

# **RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ**

**Nazwa kierunku studiów:**

**dziennikarstwo i komunikacja społeczna**

**Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:**

**Ateneum -Szkoła Wyższa w Gdańsku**

**Data przeprowadzenia wizytacji: 12 – 13 maja 2019**

**Warszawa, 2019**

## Spis treści

|                                                                                                                                                                                                                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu .....                                                                                                                                                                                                                 | 3  |
| 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej .....                                                                                                                                                                                           | 3  |
| 1.2. Informacja o przebiegu oceny .....                                                                                                                                                                                                                         | 3  |
| 2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów .....                                                                                                                                                                                         | 5  |
| 3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....                                                                                                                                                              | 7  |
| Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się .....                                                                                                                                                               | 7  |
| Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się .....                                   | 9  |
| Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie .....                                                                                                | 13 |
| Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry .....                                                                                                                         | 17 |
| Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie .....                                                                                                                                        | 19 |
| Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku .....                                                                                                 | 22 |
| Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku .....                                                                                                                                                    | 24 |
| Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia .....                                                                                               | 26 |
| Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach .....                                                                                                                                     | 31 |
| Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów .....                                                                                                                                     | 32 |
| 4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę ( <i>w porządku wg poszczególnych zaleceń</i> )..... | 35 |
| 5. Załączniki: .....                                                                                                                                                                                                                                            | 37 |
| Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia .....                                                                                                                                                                                                 | 37 |
| Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego .....                                                                                                                     | 38 |
| Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych .....                                                                                                                                                                                              | 41 |
| Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa .....                                                                                                                                                                           | 50 |
| Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena .....                                                                                                                                                                            | 51 |

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Piotr Pawełczyk, ekspert PKA;
2. dr hab. Radosław Rybkowski, ekspert PKA;
3. Natalia Mąka, ekspert PKA, ekspert będący studentem;
4. mgr Paweł Napieralski, ekspert PKA, ekspert zgłoszony przez organizację pracodawców;
5. mgr inż. Agnieszka Kaczmarek-Kacprzak, sekretarz ZO PKA.

### **1.2. Informacja o przebiegu oceny**

Oceny kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Ateneum - Szkoła Wyższa w Gdańsku dokonano z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (ZO PKA) podczas wizytacji odbył spotkania:

- z przedstawicielami władz uczelni,
- z władzami wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów,
- z autorami raportu samooceny,
- z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,
- z przedstawicielem uczelnianego biura karier,
- z koordynatorem ds. praktyk zawodowych,
- ze studentami ocenianego kierunku,
- z samorządem studenckim,
- z przedstawicielami studenckich kół naukowych,
- z pracownikami ocenianego kierunku,
- z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego
- z osobą odpowiedzialną za organizację programu Erasmus+.

Ocena, jest drugą oceną programową PKA na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna (DiKS). Pierwsza ocena odbyła się w roku 2007. Kierunek otrzymał ocenę pozytywną. Wydział Europeistyki, Politologii i Dziennikarstwa podlegał również ocenie instytucjonalnej w roku 2013 i otrzymał ocenę pozytywną.

Raport ZO PKA został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, przedstawicielami otoczenia, a także hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

|                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| <b>Nazwa kierunku studiów</b>                                                                                                                                                     | Dziennikarstwo i komunikacja społeczna                                                                                                                                                                                                                                            |                              |
| <b>Poziom studiów</b><br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)                                                                                       | Studia I stopnia                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |
| <b>Profil studiów</b>                                                                                                                                                             | praktyczny                                                                                                                                                                                                                                                                        |                              |
| <b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                                                                 | studia stacjonarne i niestacjonarne                                                                                                                                                                                                                                               |                              |
| <b>Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek</b>                                                                                                               | obszar nauk społecznych, dziedzina nauk społecznych, dyscypliny: nauki o mediach; nauki o poznaniu i komunikacji społecznej; nauki o polityce<br>od 2019/2020: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny: nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji |                              |
| <b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów</b>                                                     | 6 semestrów<br>180 punktów ECTS                                                                                                                                                                                                                                                   |                              |
| <b>Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym</b>                                                                                     | 480 h<br>19 punktów ECTS                                                                                                                                                                                                                                                          |                              |
| <b>Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów</b>                                                                                                         | dziennikarstwo<br>marketing medialny                                                                                                                                                                                                                                              |                              |
| <b>Tytuł zawodowy nadawany absolwentom</b>                                                                                                                                        | licencjat                                                                                                                                                                                                                                                                         |                              |
|                                                                                                                                                                                   | <b>Studia stacjonarne</b>                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Studia niestacjonarne</b> |
| <b>Liczba studentów kierunku</b>                                                                                                                                                  | 20                                                                                                                                                                                                                                                                                | 35                           |
| <b>Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów</b>                                                      | 2269                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1672                         |
| <b>Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów</b> | 180                                                                                                                                                                                                                                                                               | 180                          |
| <b>Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne</b>                                                                                  | 115                                                                                                                                                                                                                                                                               | 115                          |
| <b>Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru</b>                                                                                         | 72                                                                                                                                                                                                                                                                                | 72                           |

## **Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia**

### **Kryterium 1.**

#### **Konstrukcja programu studiów koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się**

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

Studia I stopnia, profil praktyczny, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna prowadzone są przez Wydział Europeistyki, Politologii i Dziennikarstwa Ateneum-Szkoły Wyższej w Gdańsku od roku 2005. Zgodnie z przyjętą misją i strategią uczelni, celem jej działania jest zapewnienie absolwentom wykształcenia, łączącego wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym. Tej misji podporządkowane są cele strategiczne, jakimi są: dostosowywanie programów studiów do oczekiwań studentów i przyszłych pracodawców oraz wykorzystywanie nowoczesnych technologii w procesie dydaktycznym. Uczelnia podejmuje też sformalizowane działania, by przyjęta polityka jakości prowadziła do ciągłego monitorowania oferowanych programów kształcenia i wprowadzania niezbędnych modyfikacji. ZO PKA potwierdził w czasie pobytu w Uczelni, że przyjęte rozwiązania polityki jakości rzeczywiście są wprowadzane w proces kształcenia.

Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, studenci mają zdobyć wiedzę o człowieku, jako podmiocie struktur społecznych powiązanych komunikacyjnie przy udziale mediów zróżnicowanych rodzajowo i funkcjonalnie. Powinni także nabyć niezbędne umiejętności innowacyjnej i skutecznej praktyce dziennikarskiej oraz komunikowania społecznego przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii. Studia powinny przygotowywać też do współpracy z innymi ludźmi dla społecznej korzyści. Tak zdefiniowana w programie studiów (zał. nr 2 do Uchwały Senatu Ateneum-Szkoły Wyższej nr 2/2018 z dnia 20 marca 2018 r.) koncepcja kształcenia w pełni pokrywa się z misją, strategią oraz polityką jakości uczelni.

Kierunek studiów został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych i następujących dyscyplin: nauk o mediach, nauk o poznaniu i komunikacji społecznej oraz nauk o polityce. W myśl nowego wykazu dyscyplin od roku akademickiego 2019/20 kierunek studiów będzie przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych i następujących dyscyplin: nauk o komunikacji społecznej i mediach (85%) oraz nauk o polityce i administracji (15%). Mając na uwadze koncepcję i przyjęte cele kształcenia obecne i przyszłe przyporządkowanie jest prawidłowe. Powstały we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, co ZO PKA mógł potwierdzić w czasie spotkania z przedstawicielami współpracujących z Uczelnią pracodawców. Co więcej, dzięki współpracy z praktykami dziennikarstwa oraz komunikacji społecznej cele i koncepcja kształcenia uwzględniają najnowsze trendy w tych obszarach działalności zawodowej, tym samym gwarantując skuteczną odpowiedź na potrzeby rynku pracy.

Koncepcja kształcenia przyjęta w Jednostce prowadzącej wizytowany kierunek nie skupia się jedynie na praktycznym przygotowaniu do zawodu dziennikarza czy specjalisty od komunikacji

społecznej (np. PR), ale bierze pod uwagę potrzebę wszechstronnego rozwoju, pozwalającego na przygotowanie przyszłych absolwentów do odpowiedzialnego życia w przyszłości.

Efekty uczenia się dla kierunku DiKS zostały określone w załączniku nr 1 do uchwały Senatu Ateneum-Szkoły Wyższej nr 21/2017 z dnia 12 grudnia 2017. Efekty te zostały określone w sposób zrozumiały i przejrzysty. Stanowią jednoznaczny opis wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, jakie studenci powinni osiągnąć w trakcie studiów. Przyjęte efekty uczenia się w sposób niebudzący wątpliwości odpowiadają realizowanemu praktycznemu profilowi studiów prowadzonych w Jednostce. Są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi i realizowanym na kierunku studiów DiKS.

Efekty uczenia się zostały przygotowane zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kształcenia i wynikającą z niej Polską Ramą Kwalifikacji. Problemem jest stosowanie określeń typu: podstawowa wiedza czy elementarna wiedza – takie określenia są właściwe dla zdecydowanie wcześniejszych etapów kształcenia. Efekty uczenia prawidłowo wskazują na niezbędną wiedzę teoretyczną z zakresu nauk społecznych, która musi stać się podstawą do budowania efektów mocniej związanych z pracą zawodową. Opis efektów uczenia się jest zgodny z aktualnym stanem wiedzy i wyraźnie wskazuje na dyscypliny, do których został przypisany kierunek kształcenia – nauki o mediach, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej oraz nauk o polityce. Zważywszy na powyższe, przyjęte efekty uczenia się nie budzą zastrzeżeń – są właściwe dla dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz dobrze opisują praktyczność oferowanego profilu studiów. W opisie efektów uczenia się takie sformułowania, jak na przykład „zna specyfikę i podstawowe różnice między dziennikarstwem prasowym, radiowym, telewizyjnym i internetowym oraz formy dziennikarskie charakterystyczne dla tych mediów, zasady konstruowania layoutu prasowego i internetowego, programu radiowego i telewizyjnego” czy „potrafi tworzyć podstawowe formy dziennikarskie; zna, rozpoznaje i umie posługiwać się podstawowymi gatunkami dziennikarskimi adekwatnymi do potrzeb; potrafi dokonywać selekcji zdobywanych informacji oraz skonstruować krótkie formy informacyjne (pisemne i ustne), posiada praktyczną umiejętność przygotowania typowych tekstów dziennikarskich i publicystycznych” w sposób nie budzący wątpliwości zgodne są z oferowanym profilem praktycznym studiów.

Opis efektów uczenia się wskazuje wyraźnie, że przyjęte efekty uczenia się dla kierunku DiKS odwołują się do najnowszych osiągnięć praktyki dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Co zasługuje na podkreślenie – odwołują się bezpośrednio do wykorzystywania nowoczesnych technologii, właściwych dzisiejszemu dziennikarstwu telewizyjnemu, radiowemu czy internetowemu. Także zgodnie z dzisiejszymi wymaganiami zawodu oraz założeniami PRK – efekty uczenia się obejmują posługiwanie się językiem obcym co najmniej na poziomie B2.

Rozbudowany i klarowny opis efektów uczenia się umożliwia stworzenie systemu weryfikacji ich osiągania przez studentów Proces dyplomowania jest właśnie oparty na zdefiniowanych efektach uczenia się.

**Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium: kryterium spełnione.**

## **Uzasadnienie**

Koncepcja i cele kształcenia a także zakładane efekty uczenia się dla kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna prowadzonego przez Ateneum -Szkoły Wyższej w Gdańsku zostały opracowane w sposób jasny, przejrzysty i pozostający w zgodzie ze strategią i polityką jakości Uczelni. Praktyczność profilu kształcenia nie budzi wątpliwości, na co składają się zarówno konsultacje podstawowych założeń tych studiów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, wyraźne wpisanie do profilu absolwenta efektów uczenia się w zakresie wiedzy oraz umiejętności zdecydowanie praktycznych. Obecne przypisanie do obszarów wiedzy oraz planowane przypisanie do dyscyplin od roku akademickiego 2019/20 jest w pełni zgodne z przygotowaną i realizowaną w Jednostce koncepcją kształcenia.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

---

## **Zalecenia**

---

## **Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

Studia na kierunku DiKS realizowane są w Jednostce w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym. Treści programowe przewidziane dla obydwu trybów są kompatybilne, gwarantując, że uczestnicy studiów niestacjonarnych osiągną takie same kompetencje, co studenci studiów stacjonarnych. Programowe efekty uczenia się oraz treści programowe zostały zawarte w sylabusach poszczególnych przedmiotów, udostępnianych studentom najpóźniej w czasie pierwszych zajęć oraz przekazanych ZO PKA. Treści programowe dla poszczególnych zajęć wynikają z przyjętych w Jednostce efektów uczenia się dla kierunku DiKS. W pełni uwzględniają wiedzę i umiejętności właściwe dla dyscyplin, do których ten kierunek został przypisany. Tak w odniesieniu do przedmiotów o charakterze wprowadzającym, teoretycznym, jak i przedmiotów praktycznych uwzględnione zostały odpowiednio najnowsze osiągnięcia badawcze (wprowadzanie najnowszych treści wynikające z postępu naukowego w dyscyplinach; np. Ekonomia – globalizacja w kontekście cykli koniunkturalnych; Współczesne media w Polsce – rynek mediów elektronicznych i wykorzystanie nowoczesnych technologii komunikowania wraz z procesem cyfryzacji mediów) oraz najnowszym postępowaniem praktyki zawodowej w dziennikarstwie i komunikacji społecznej (szczególnie dobrze widoczne podczas Warsztatów dziennikarstwa – uwzględniają najnowsze tendencje w dziennikarstwie prasowym, radiowym i telewizyjnym).

Dobór treści programowych jest właściwy i umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się oraz przygotowania studentów zgodnie z zdefiniowaną przez Uczelnię sylwetką absolwenta.

Studia stacjonarne i niestacjonarne trwają trzy lata, wymagają od studentów zdobycia 180 punktów ECTS, co jest zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem w sprawie studiów (Dz.U. 2018, poz. 1861). Na studiach stacjonarnych te 180 punktów ECTS jest realizowane w ramach 2269 godzin wymagających bezpośredniego kontaktu z prowadzącymi zajęcia. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin wynosi 1672, co jest wielkością wystarczającą do zrealizowania zakładanego programu studiów. Nakład pracy studenta dla poszczególnych zajęć, wyrażany punktami ECTS, jest mierzony w sposób właściwy. Zakładana indywidualna praca własna studenta oraz przewidywane konsultacje z prowadzącymi nie stanowią nadmiernie dużej części łącznej pracy studentów, także w przypadku studiów niestacjonarnych.

Zgodnie z tym, co zostało wskazane powyżej, przyjęta w programie wizytowanego kierunku sekwencja zajęć na kierunku DiKS jest prawidłowa, także przypisanie poszczególnym zajęciom liczby godzin oraz punktów ECTS nie budzi zastrzeżeń. Plan studiów jest przygotowany w ten sposób, by studenci w czasie kolejnych semestrów zdobywali coraz bardziej szczegółowe i praktyczne kompetencje w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Umieszczenie w czasie pierwszych semestrów przedmiotów wprowadzających (np. Ekonomia, Socjologia czy Systemy medialne w świecie) pozwala studentom na późniejsze praktyczne aplikowanie nabywanej wiedzy i umiejętności.

Natomiast wątpliwości budzi przyjęte w Jednostce rozwiązanie, w którym możliwość swobodnego wyboru zajęć przez studentów jest realizowana niemal tylko i wyłącznie za pomocą wyboru ścieżki specjalizacyjnej. Wobec niewielkiej liczby studentów (w roku bieżącym na przykład na roku III jest pięciu studentów na studiach stacjonarnych oraz sześciu na studiach niestacjonarnych) trudno przypuszczać, by co roku rzeczywiście były oferowane dwie specjalności. I nawet jeśli to większość studentów zdecyduje o tym, jaka specjalność ma zostać uruchomiona, to już w ramach tej specjalności są oni pozbawieni możliwości swobodnego kształtowania programu swoich studiów, a niemal wszystkie przedmioty stają się obowiązkowe.

Łączna liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć kształcących umiejętności praktyczne wynosi 115 (wliczając w to obowiązkową praktykę zawodową). Analiza sylabusów modułów kształcenia praktycznego dokonana przez ZO PKA wskazuje wyraźnie, że rzeczywiście w trakcie tych zajęć prowadzący i studenci skupiają się na rozwijaniu umiejętności praktycznych (np. warsztat dziennikarski), pogłębianiu niezbędnej praktycznej wiedzy (np. sposób pracy współczesnej redakcji) czy niezbędnych kompetencji społecznych (przede wszystkim praca zespołowo oraz umiejętność organizowania własnej pracy dziennikarskiej). Liczba punktów ECTS oraz godzin poświęconych na zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne jest właściwa i rzeczywiście pozwala na przygotowanie absolwentów zgodnie z przyjętymi założeniami koncepcji kształcenia.

Na studiach stacjonarnych w planie studiów przewidzianych jest 120 godzin lektoratu z języka obcego, natomiast na studiach niestacjonarnych – 72 godziny, co przy większym oczekiwanym nakładzie pracy własnej studentów pozwala na osiągnięcie wymaganego Polską Ramą Kwalifikacji poziomu biegłości językowej – B2. Ze względu na rozbudowany program kształcenia językowego oferowanego w Uczelni, studenci mają możliwość skorzystania z szerokiej oferty, choć i tak najczęściej wybieranym jest język angielski. W czasie spotkania ZO PKA ze studentami, potwierdzone zostało właściwe działanie ze strony Jednostki w zakresie kształcenia praktycznej znajomości języka obcego.

Studia na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie wykorzystują technik kształcenia na odległość, a chociaż same są przypisane do dziedziny nauk społecznych, to i tak wymagają od studentów poszerzenia horyzontów przez wprowadzenie obowiązkowego przedmiotu z dziedziny nauk humanistycznych – Historia Polski XX wieku. W ten sposób jeszcze mocniej Jednostka dba o wszechstronny rozwój studentów.

Program studiów powstał w oparciu o zróżnicowane metody kształcenia. Analiza sylabusów poszczególnych przedmiotów dowiodła, że wykorzystywane metody są dostosowane do przekazywanych treści przedmiotowych i zdefiniowanych efektów uczenia się. Należy przy tym podkreślić, że wiedzę i umiejętności praktyczne studenci nabywają w trakcie zajęć wymuszających ich aktywny udział. Dobrym tego przykładem są przywołane wcześniej „Warsztaty dziennikarstwa radiowego”, w czasie których wykorzystywane są między innymi takie metody aktywnego nauczania jak: *przygotowywanie scenariuszy radiowych programów „na żywo”*; *„elementy montażu elektronicznego przy wykorzystaniu radiowych materiałów archiwalnych i nagranych przez studentów w czasie zajęć; nagranie przed mikrofonem tekstu czytanego i typu story”*.

Harmonogram zajęć nie wzbudza kontrowersji wśród studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Został on bowiem dostosowany do ich potrzeb i spełnia wszelkie wymagania. Cechuje się on brakiem nadmiernych przerw między poszczególnymi zajęciami.

Na wizytowanym kierunku w pracy dydaktycznej bardzo dobrze wykorzystywane są narzędzia nowoczesnej technologii, co jest o tyle ułatwione, że Jednostka posiada profesjonalne studio radiowe, które pozwala na rzeczywiste zapoznanie się z metodami pracy dziennikarza radiowego. W procesie dydaktycznym wykorzystywane jest również profesjonalne oprogramowanie takie, jak Final Cut, Nicecast czy oprogramowanie firmowe Apple do obróbki obrazu i dźwięku. Dzięki temu absolwenci DiKS są przygotowani do wymogów współczesnego rynku pracy i rozpoczęcia pracy zawodowej (czego dowodem jest zatrudnianie w redakcjach radiowych i telewizyjnych jeszcze w trakcie trwania ich studiów).

Ze względu na niewielką liczebność poszczególnych roczników cały proces kształcenia/uczenia się na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna jest na wizytowanym kierunku bardzo zindywidualizowany. Osobom z niepełnosprawnościami zapewniona jest odpowiednia pomoc. Uczelnia przewiduje indywidualne ścieżki kształcenia, ale wobec wspomianej powyżej niedużej liczebności roczników tego rodzaju dodatkowe sformalizowane wsparcie zasadniczo nie jest potrzebne. ZO PKA w czasie przeprowadzonej hospitacji zajęć potwierdził bardzo zindywidualizowane i spersonalizowane podejście – kadra akademicka zna studentów po imieniu i likwidując niepotrzebny dystans, jeszcze mocniej stymuluje do aktywnej pracy grupowej i indywidualnej.

Program studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze 480 godzin, niezależnie od wybranej przez studentów specjalności. Praktyki mogą rozpocząć po zakończeniu II semestru, a studenci są zobowiązani zakończyć je do końca VI semestru. Efekty uczenia się zdefiniowane są dla praktyk w sposób jasny i przejrzysty, rzeczywiście kładąc nacisk na poznanie środowiska pracy. Jak wskazano w treściach programowych dla praktyk zawodowych, służą one „obserwacji codziennego rytmu i stylu pracy instytucji, aktywności poszczególnych pracowników, z którymi student ma lub może mieć

kontakt, interakcji przełożony - podwładny, procesów komunikowania interpersonalnego w firmie, ich prawidłowości i zakłóceń, czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk, dynamiki grupy, ról pełnionych przez różnych pracowników w poszczególnych działach/grupach pracowniczych, działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia studentowi wejścia w funkcjonowanie firmy”. Treści uczenia się dla praktyk zostały określone prawidłowo, są na tyle precyzyjnie wyrażone, że można określić, czy zostały osiągnięte.

Wydziałowy pełnomocnik rektora ds. praktyk kieruje studenta na praktyki oraz, po zakończeniu praktyk, dokonuje zaliczenia na podstawie dostarczonych dokumentów, przy uwzględnieniu wszystkich efektów uczenia się zaplanowanych dla praktyk w programie studiów. Miejsce odbywania praktyk proponuje student. Wydziałowy pełnomocnik dokonuje analizy, czy w danym miejscu student jest w stanie osiągnąć wyznaczone efekty uczenia się. Po akceptacji miejsca, a przed rozpoczęciem praktyk rektor podpisuje porozumienie z pracodawcą. Dziennik praktyk uzupełniany jest każdego dnia, wpisy dokonane przez studenta są akceptowane podpisem zakładowego opiekuna praktyk. Około 50 proc. studentów otrzymuje zaliczenie praktyk na podstawie wykonywanej pracy. Warunkiem zaliczenia praktyk jest złożenie przez studenta w Dziale Praktyk Uczelni dziennika praktyk oraz arkusza oceny praktyki wypełnionego i podpisanego przez opiekuna praktyk wyznaczonego przez podmiot przyjmujący studenta na praktykę. Opinia o przebiegu praktyk i pracy studenta w czasie trwania praktyk może być wykorzystana przez studenta (absolwenta) jako list referencyjny przy staraniu się o pierwszą pracę. Hospitacja praktyk odbywa się w *sytuacji kryzysowej* w ramach kompetencji przedstawiciela uczelni i za porozumieniem stron.

System funkcjonowania praktyk na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna w Wyższej Szkole Ateneum pozwala osiągnąć założone dla praktyk efekty uczenia się w zakresie wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych. Dostarczony spis miejsc odbywania praktyk gwarantuje osiągnięcie określonych celów. Studenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna odbywali praktyki m.in. w Radio Ateneum (radio uczelniane), Radio Gdańsk, TVP SA oddział Gdańsk, TVN 24, portal wp.pl, portal Trójmiasto.pl. Miejsca odbywania praktyk wskazują więc wyraźnie, że infrastruktura i wyposażenie odpowiada potrzebom prowadzonego kierunku studiów. Jakość praktyk studenckich podlega ciągłej ocenie we współpracy z przedstawicielami pracodawców.

Przy pozytywnym całościowym obrazie sposobu organizowania praktyk w Uczelni prowadzącej wizytowany kierunek, warto by zadbać o podpisanie umów z praktykodawcami, które gwarantowałyby niezbędne miejsca w przyszłości.

## **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2: kryterium spełnione.**

### **Uzasadnienie**

Program, plan studiów oraz treści i przedmiotowe efekty uczenia się zostały przygotowane prawidłowo. Sylabusy poszczególnych przedmiotów są bardzo dobrze przygotowane, dobrze opisują nabywaną przez studentów wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Treści przedmiotowe są określone w sposób klarowny i czytelny tak dla studentów, jak i prowadzących zajęcia. Zastosowane metody dydaktyczne są zróżnicowane i bardzo dobrze dostosowane do potrzeb praktycznego przygotowania zawodowego. W procesie dydaktycznym wykorzystywane

są nowoczesne technologie, zgodnie z wymaganiami współczesnego warsztatu dziennikarskiego jak też wobec osób zajmujących się profesjonalnie komunikacją społeczną.

Integralną część programu i planu studiów stanowią praktyki zawodowe. Są one dobrze prowadzone, a nabywanie efektów uczenia się jest dobrze opisane w sylabusie praktyk zawodowych. Spotkanie ZO PKA ze studentami wyraźnie wskazało, że sposób realizowania praktyk zawodowych odpowiada oczekiwaniom studentów i dobrze przygotowuje ich do podjęcia późniejszej pracy zawodowej.

Uczelnia powinna zawrzeć dla kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna porozumienia z przedsiębiorcami/interesariuszami zewnętrznymi w sprawie organizacji praktyk. Wskazane, aby w porozumieniach wpisana była liczba zagwarantowanych dla studentów miejsc. Porozumienia dawałyby możliwość skierowania studenta na praktykę w miejsce, w pełni umożliwiające osiągnięcie założonych dla praktyk efektów uczenia się.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia**

Sylabusy zajęć są bardzo dobrze opracowane. Szczególnych starań Jednostka dopełniła przy opisie zastosowanych metod dydaktycznych. Nie jest to tylko odwołanie do katalogu zdefiniowanych przez uczelnię metod dydaktycznych, ale w każdym przypadku odwołuje się do metod kształcenia, które są rzeczywiście wykorzystywane w trakcie zajęć. Jest to szczególnie ważne i dobrze widoczne w przypadku przedmiotów poświęconych umiejętnościom praktycznym. Z przedstawionego opisu dobrze wynika, jakiego rodzaju aktywności są wymagane od studentów. Za tym z kolei idzie przekonujący sposób obliczania nakładu indywidualnej pracy własnej studenta.

### **Zalecenia**

---

### **Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

Przyjęcie na studia na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna odbywa się w oparciu o konkurs świadectw, choć ze względu na niewielką liczbę kandydatów na studia w praktyce przyjmowana jest każda osoba, która posiada dyplom ukończenia szkoły średniej i zdała maturę (starą lub nową). Warunki rekrutacji są przejrzyste, choć trudno uznać je za selektywne i pozwalające na wybranie osób szczególnie dobrze przygotowanych do odbywania tych studiów. Należy jednak od razu podkreślić, że Uczelnia stara się pozyskiwać właściwych kandydatów poprzez szeroką współpracę ze szkołami z Trójmiasta i Pomorza, organizując różnego rodzaju warsztaty dziennikarskie dla młodzieży. W ten niesformalizowany sposób Uczelnia stara się dotrzeć do tych, którzy przejawiają predyspozycje do wykonywania zawodu dziennikarza albo zostania praktykiem komunikowania społecznego.

Zastosowane kryteria rekrutacji są obiektywne i bezstronne. Uczelnia zapewnia wsparcie osobom z niepełnosprawnościami w procesie rekrutacyjnym, ułatwiając rozwiązywanie ewentualnych problemów natury administracyjnej.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem edukacji zostały określone w uchwale Senatu nr 16A/2014 z 3 czerwca 2014 roku. Obecnie – nikt ze studentów (i kandydatów) nie skorzystał z tej możliwości. Ta sama uchwała Senatu Uczelni reguluje kwestie związane z uznawaniem kwalifikacji uzyskanych w innych uczelniach, w tym zagranicznych. Ich wprowadzanie w życie sprawia, że studenci nie mieliby trudności w uznaniu nauki pobieranej w uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+.

Procedura dyplomowania oraz zasady przygotowania prac dyplomowych zostały określone w uchwale Senatu nr 3 z dnia 28 lutego 2012 roku. W sposób przejrzysty i kompleksowy określają wymagania stawiane dyplomantom. Dzięki wprowadzonym rozwiązaniom prace dyplomowe odpowiadają zakresowi realizowanych kierunków studiów, studenci znają zagadnienia stanowiące podstawę zadawanych przez członków komisji egzaminacyjnej na egzaminie dyplomowym pytań oraz mają precyzyjnie określone wymagania stawiane przygotowywanym przez nich pracom dyplomowym

Należy usprawnić metodę monitorowania procesu dyplomowania. Prace, z którymi zapoznał się ZO PKA cechowały się dużymi niedociągnięciami w przedstawianiu i stosowaniu metod badawczych, wykorzystanych w tych pracach. Oceny recenzentów i promotorów bywały zawyżone i nie uwzględniały wszystkich mankamentów prac (wskazane w załączniku), co dowodzi potrzeby doskonalenia procesu dyplomowania.

Stosowane na kierunku DiKS metody weryfikowania i oceniania osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zostały szczegółowo określone w dokumentacji Uczelni. By ułatwić pracę kadrze akademickiej Wydział Europeistyki, Politologii i Dziennikarstwa zaproponował listę 23 różnych metod weryfikowania efektów uczenia się, z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Dzięki temu stworzono jasne zasady zapewniające bezstronność i obiektywność oceny osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Przykładowe metody to: *dyskusje oraz odpowiedzi studentów na pytania sprawdzające; kontrola przygotowanych projektów czy obserwacja i ocena umiejętności pracy w grupie, organizacji pracy, komunikacji.*

Zasady weryfikacji i oceniania efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów, przy uwzględnieniu ewentualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Należy uznać, iż zapewniają one bezstronność, rzetelność i przejrzystość ewaluacji. Metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia należy także ocenić jako skuteczne. Spotkanie ZO PKA ze studentami potwierdziło, że metody te są obiektywne, a studenci uzyskują niezbędną informację zwrotną czy wyjaśnienia w przypadku, gdy mają wątpliwości co do zasadności wystawionej oceny. Na podkreślenie zasługuje to, że prace o charakterze projektowym są dogłębnie analizowane w czasie pracy w grupach, co sprawia, że i proces oceny staje się dodatkową okazją do nauki.

Uczelnia stosuje zabezpieczenia antyplagiatowe a w sytuacjach konfliktowych (nie zgłaszanych Zespołowi Oceniającemu przez studentów) sprawy są rozstrzygane przez Dziekana lub Pełnomocnika Rektora ds. studenckich i kształcenia. Wskazywane powyżej spersonalizowane podejście do dydaktyki i relacji ze studentami staje się narzędziem zabezpieczającym przed powstaniem sytuacji konfliktowych.

Zastosowane metody weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia się są różnorodne i właściwie dobrane w zależności od typu zajęć oraz od przekazywanych w nich umiejętności, kompetencji społecznych lub wiedzy. Stosowanie zróżnicowanych metod nawet w ramach jednego przedmiotu pozwala na kompleksową i rzetelną ocenę wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Współpraca pomiędzy studentami a prowadzącymi staje się elementem stymulującym dalszą naukę i rozwój studentów, a dobór metod odpowiada rozwojowi współczesnej dydaktyki akademickiej, zwłaszcza w odniesieniu do wykorzystania nowoczesnych technologii (np. sposób weryfikacji i oceny zastosowany w nauczaniu przedmiotu Fotografia w mediach – metodą weryfikacji jest przygotowanie przez studenta portfolio fotograficznego przy wykorzystaniu smartfonów lub dostępnych aparatów cyfrowych). Zwłaszcza w przypadku zajęć nastawionych na przekazywanie umiejętności o charakterze praktycznym, przygotowującym do przyszłego zawodu, metody weryfikacji pozwalają na sprawdzenie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej zgodnej z oferowanym kierunkiem studiów.

Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich na każdym etapie kształcenia, na podstawie analizy prac cząstkowych, prac zaliczeniowych i prac licencjackich oraz przez opiekunów praktyk na podstawie dziennika praktyk. Sprawdzone losowo kontrolne prace etapowe wskazują, iż kadra ocenianego kierunku przywiązuje uwagę do weryfikacji założonych celów kształcenia.

Należy uznać, iż forma oraz warunki zaliczenia zajęć pozwalają na weryfikację efektów uczenia się. Opierają się one na pracach etapowych, dyplomowych, egzaminacyjnych. Przykładem prac etapowych są przygotowywane wywiady, serwisy informacyjne, felietony, scenariusze radiowe i telewizyjne oraz inne formy przekazu medialnego. Metody weryfikacji i oceny umożliwiają sprawdzenie umiejętności praktycznych, w tym przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej, a także ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2. Metody dydaktyczne wykorzystywane do weryfikacji efektów uczenia się w przypadku przedmiotu laboratorium radiowe/telewizyjne przekładają się na aktywne tworzenie projektu tematów nagrań radiowych i telewizyjnych, samodzielną rejestrację materiałów radiowych i telewizyjnych, przygotowanie montażu elektronicznego z wykorzystaniem posiadanego oprogramowania, nagrywanie i odtwarzanie autorskich programów radiowych i telewizyjnych, dyskusje, co zostało potwierdzone w trakcie wizytacji.

Tematyka prac dyplomowych jest na ogół związana z wybieranymi specjalizacjami dziennikarstwo oraz marketing medialny choć tematy wielu prac licencjackich sformułowane są zbyt ogólnie, co stanowić może zachętę do tworzenia prac o charakterze kompilacyjnym, odtwórczym, a profil praktyczny powinien stymulować inne cele. Prace, z którymi zapoznał się ZO PKA cechowały się dużymi niedociągnięciami w przedstawianiu i stosowaniu metod badawczych, wykorzystanych w tych pracach. Oceny recenzentów i promotorów bywały zawyżone i nie uwzględniały wszystkich mankamentów prac (wskazane w załączniku).

Sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej na rynku pracy dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna następuje przede wszystkim na praktykach zawodowych. Oceny tej dokonuje opiekun praktyk po uzyskaniu informacji zwrotnej od pracodawcy w formie arkusza oceny praktyki. Dla doskonalenia efektów uczenia się służy także ankieta dotycząca śledzenie losów absolwentów.

W Jednostce wdrożono działania w zakresie monitorowania karier zawodowych absolwentów. Są one dokonywane za pomocą ankiet internetowych. Ankieta jest wysyłana do wszystkich absolwentów, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu. Kwestionariusz składa się z następujących modułów: dane personalne, ocena studiów, plany dalszego kształcenia, wejście na rynek pracy, kariera zawodowa. Wyniki badania stanowią podstawę wniosków dotyczących weryfikacji efektów uczenia się.

Raporty Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych „ELA” potwierdzają, że absolwenci są dobrze przygotowani do podjęcia pracy zarobkowej, a mediana ich zarobków przewyższa mediany absolwentów takich kierunków studiów z innych uczelni.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3: kryterium spełnione**

#### **Uzasadnienie**

Przyjęte zasady rekrutacji na studia na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Przy niedużej liczbie kandydatów stawiane wymagania nie są szczególnie dostosowane do tego kierunku studiów, ale opierają się, jak w wielu innych uczelniach, na założeniu, iż wybór studenta wynika z jego szczególnych zainteresowań. W procesie rekrutacji osoby z niepełnosprawnością mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony uczelni.

Stosowane metody weryfikacji i oceny, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk oraz prace dyplomowe jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Uczelnia ma opracowane metody potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem edukacji (nie stosowane wobec braku chętnych) oraz stosowane metody uznawania potwierdzania efektów uczenia się zdobytych na innych uczelniach, w tym zagranicznych.

Warto zachęcać studentów do analizy konkretnych zagadnień i zjawisk w obszarze komunikowania społecznego zarówno przy opracowywaniu prac etapowych, jak i wyboru tematyki i metody badawczej prac dyplomowych w oparciu o samodzielne badania empiryczne lub studia przypadku tym bardziej, iż studia realizowane są na profilu praktycznym.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

---

#### **Zalecenia**

---

#### **Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry**

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

Nauczyciele akademicki tworzący kadrę na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna reprezentują dyscypliny: nauki o mediach, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej oraz nauki o polityce. Wśród nich jest dwóch profesorów oraz sześciu doktorów. Należy uznać, iż struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami odpowiada wymogom określonym dla kierunku studiów o profilu praktycznym z pewnymi zastrzeżeniami wskazanymi w ocenie nieco dalej. Osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wszyscy nauczyciele posiadają wieloletnie doświadczenie dydaktyczne, legitymują się dorobkiem naukowym w reprezentowanym obszarze wiedzy i/lub dysponują doświadczeniem zdobytym poza szkolnictwem wyższym. Weryfikacja dokumentów potwierdza, iż zajęcia przydzielane są zgodnie z wykształceniem i praktyką zawodową wykładowców oraz ich dorobkiem naukowym i dydaktycznym. Należy podkreślić, iż zajęcia o charakterze warsztatowym prowadzone są przez uznanych i czynnych zawodowo dziennikarzy, a także specjalistów np. z zakresu montażu telewizyjnego, realizacji dźwięku, fotografii czy technologii mobilnych i są wysoko cenione przez studentów.

Obciążenia godzinowe prowadzonych zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Przydział godzin konkretnym pracownikom nie budzi zastrzeżeń choć należy zauważyć na ocenianym kierunku małe zaangażowanie dydaktyczne samodzielnych pracowników nauki.

System oceny nauczycieli akademickich przebiega w oparciu o badania ankietowe dotyczące opinii studentów o prowadzonych zajęciach dydaktycznych. Według Raportu Samooceny przygotowane przez Dział Kształcenia zestawienia zbiorcze wyników ankietyzacji stanowią podstawę rozmowy z ocenianym pracownikiem, są materiałem pozwalającym na skuteczny nadzór nad jakością pracy akademickiej w odniesieniu do modernizacji i aktualizacji treści, metod, form i stylu nauczania. Ocena ma charakter indywidualny, dotyczy każdego pracownika realizującego obowiązki dydaktyczne. Poza tym prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie działalności naukowej, zawodowej i dydaktycznej. Realizowane są badania ankietowe dotyczące programu kształcenia oraz regularne konsultacje ze studentami mające na celu uwzględnianie bieżących uwag na temat jakości kształcenia oraz propozycji w obszarze programu kształcenia i wykorzystania infrastruktury. Opracowane wyniki ankiet są do wglądu dla nauczycieli akademickich i studentów i są przechowywane w Dziale Kształcenia. Analiza ankiet prowadzonych wśród studentów skutkuje zmianami w programach kształcenia oraz zmianami w procesie dydaktycznym a także w zakresie wykorzystania infrastruktury Uczelni. Ocena studentów jest uzupełniona przez wyniki hospitacji zajęć. Raport samooceny informuje, iż opinia studentów wykorzystywana jest w ocenie kadry akademickiej i obsadzie zajęć. Rozmowy przeprowadzone w trakcie spotkania ze studentami potwierdzają ten stan rzeczy choć formułowane opinie bardziej wynikają z ogólnie wysokiego poczucia dobrostanu studiowania na ocenianym kierunku niż pamięci o konkretnych przypadkach wpływu na obsadę zajęć.

Na Wydziale są prowadzone badania naukowe, które skupiają się wokół obszaru nauk społecznych. W przypadku publikacji samodzielnych pracowników nauki są to raczej obrzeża tych nauk np. *Zaburzenia mowy i komunikacji w otępieniach*, czy *Przekaz medialny w średniowieczu. Kultura medialna średniowiecza. Europa łacińska*. Te, z pewnością cenne w swoich dziedzinach, prace naukowe w niewielkim stopniu mogą stanowić bazę studiowania kierunku dziennikarstwo. Wydaje się, że zaangażowanie naukowe samodzielnych pracowników nauki w dziedziny stanowiące podstawy nauki o mediach powinno być zdecydowanie większe. Lepiej wygląda pod tym względem dorobek zatrudnionych adiunktów, który należy uznać za reprezentatywny dla dyscyplin naukowych, do których odwołuje się kształcenie na ocenianym kierunku.

Zachętą do aktywności naukowej na Wydziale mają być środki finansowe przeznaczone na pomnożenie kapitału naukowego. W znacznej mierze dotyczy to umożliwiania pracownikom uczestnictwo w konferencjach naukowych (krajowych i zagranicznych) poprzez ich finansowanie. W trakcie spotkania z kadrą informacje o takim wsparciu zostały potwierdzone.

Realizowana polityka kadrowa dotyczy też kwestii rozwiązywania konfliktów i wszelkich zjawisk patologii akademickiej, co potwierdzają informacje uzyskane w trakcie spotkania z kadrą. Wynika z niego także, iż uznać należy za szczególnie cenne kwestie współtworzenia partnerskiej atmosfery w Uczelni, zarówno nauczycieli między sobą, jak i w kontaktach ze studentami oraz z personelem administracyjnym.

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia daje szansę na prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4: kryterium spełnione**

##### **Uzasadnienie**

W świetle obowiązujących regulacji prawnych kadra kształcąca studentów na studiach o profilu praktycznym powinna przede wszystkim przygotowywać do wykonywania zawodu, co wymaga zaangażowania osób mających doświadczenie praktyczne. Należy uznać, iż stan faktyczny realizacji tego wymagania jest w ocenianej jednostce spełniony. Kadra DiKS jest odpowiednio dobrana do realizacji postawionych w misji Uczelni celów, choć potencjał samodzielnych pracowników nauki zajmujących się badaniami komunikacji społecznej powinien ulec poprawie. Kierunek DiKS prowadzony jest na profilu praktycznym, co uzasadnia położenie nacisku na zatrudnianie praktyków zawodu, niemniej wydaje się, że zainteresowania naukowe samodzielnych pracowników powinny w większym stopniu korespondować z kluczowymi dla tego kierunku dyscyplinami. Z pewnością warto przemyśleć zatrudnienie jeszcze jednego pracownika ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem naukowym profesora reprezentującego nauki o mediach. Samodzielni pracownicy nauki powinni być silniej reprezentowani zarówno w sferze dydaktyki jak i – przede wszystkim – w obszarze badań naukowych, charakterystycznych dla realizowanego kierunku studiów. Być może kwestia ta

rozwiąże się poprzez awans naukowy pracowników posiadających dotychczas stopień doktora. Jeśli nie, sytuacja powinna ulec zmianie w nieodległym czasie.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia**

---

### **Zalecenia**

---

## **Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Bazę naukowo-dydaktyczną Ateneum stanowią pomieszczenia znajdujące się we własnym budynku przy ul. 3 Maja 25A w Gdańsku oraz w budynku przy ul. Wały Piastowskie 1 w Gdańsku. Do realizacji procesu kształcenia w budynku przy ul. 3 Maja 25A służy 20 sal przeznaczonych na cele dydaktyczne (16 sal wykładowych, jedna pracownia komputerowa, dwie sale konsultacyjno-seminaryjne, studio radiowo-telewizyjne). Łączna liczba stanowisk we wszystkich salach to 845 miejsc. W budynku przy ul. Wały Piastowskie 1, do realizacji procesu kształcenia służy 8 sal przeznaczonych na cele dydaktyczno-naukowe (aula na 275 miejsc, dwa audytoria po 110 miejsc oraz 5 sal wykładowych). Łączna liczba stanowisk to 753 miejsca. Liczba i powierzchnia sal jest dostosowana do liczby studentów w grupach wykładowych oraz ćwiczeniowych. Należy uznać, iż przydział sal jest dostosowany do wielkości grupy studentów oraz rodzaju planowanych zajęć. Uczelnia dysponuje sprzętem audiowizualnym i informatycznym niezbędnym do osiągnięcia założonych celów uczenia się na ocenianym kierunku.

Studio radiowo - telewizyjne jest wyposażone w pełen zestaw do nadawania programów radiowych i do realizacji nagrań telewizyjnych, co jest niezbędne w przypadku kształcenia na studiach dziennikarskich.

Uczelnia posiada pracownię komputerową, która wyposażona jest w 27 sztuk komputerów z ekranami dotykowymi z systemem Windows 10 i pełnym pakietem Office, wszystkie z dostępem do Internetu. Ponadto oprócz pracowni komputerowej studenci mają nieograniczony dostęp do Internetu poprzez sieć Wi-Fi.

Siedziba Ateneum-Szkoły Wyższej nie posiada „barier architektonicznych” i jest przyjazna dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Warto to podkreślić zwłaszcza w sytuacji, gdy adaptacja budynku siedziby Szkoły wymagała akceptacji Miejskiego Konserwatora. Drzwi do sal wykładowych umożliwiają swobodny wjazd wózka. W salach są ruchome krzesła, które w każdej chwili można przestawić, w tym krzesła dla osób leworęcznych. W budynkach zamontowane są windy umożliwiające swobodne przemieszczanie się osobom z niepełno - sprawnosćmi ruchowymi. Z myślą o stworzeniu studentom będącym osobami z niepełnosprawnością, warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia Szkoła została wyposażona w specjalistyczny sprzęt w tym: dyktafony, rejestratory dźwięku, ipady, tablety, odtwarzacze mp3, lupy powiększające, audiobooki, dostęp do platformy e-booków - ibuk.pl,

syntezatory mowy Ivona (w języku polskim, brytyjskim, hiszpańskim, włoskim, niemieckim) Każdy student z niepełnosprawnością posiadający aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może korzystać z tego sprzętu.

Infrastrukturę biblioteczną stanowi Biblioteka oraz czytelnia znajdujące się na poziomie piwnicznym siedziby Ateneum. Czas otwarcia Biblioteki został dostosowany do potrzeb studentów i wynosi 43 godziny tygodniowo. Ze względu na potrzeby studentów studiów niestacjonarnych Biblioteka pracuje również w soboty i niedziele. Usytuowanie i liczba stanowisk Czytelni (5) mogłyby ulec poprawie zwłaszcza, jeśli się zważy troskę Szkoły o komfort studentów na innych płaszczyznach. Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna, a także zasady korzystania z niej, są zgodne z przepisami BHP.

Infrastruktura biblioteki odpowiada wymaganiom szkoły wyższej. Zbiory biblioteczne obejmują znaczną część piśmiennictwa wskazanego w sylabusach. Ich aktualność oraz zakres tematyczny umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej. Zasoby biblioteczne obejmują ok. 5000 książek. Studenci i pracownicy mają także dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki, która umożliwia korzystanie z publikacji Elsevier, Springer i Wiley, czasopism Nature i Science oraz baz danych Scopus i Web of Knowledge koordynowanych przez ICM Uniwersytet Warszawski. Możliwe jest także korzystanie z bazy danych EBSCOhost zarówno z komputerów Biblioteki, jak i komputerów domowych, dzięki pozyskanym przez Bibliotekę hasłom dostępu zdalnego.

Czytelnia, choć nieduża, pozwala nielicznemu gronu studentów na dostęp do pozycji literatury, do internetu, do drukarki laserowej.

Studenci podkreślają, iż pracownicy biblioteki wykazują się ogromną empatią i wielkimi pokładami zrozumienia, co przekłada się na ich wsparcie w zakresie korzystania ze zbiorów. Pracownicy biblioteki prowadzą bowiem szkolenia biblioteczne dla studentów rozpoczynających studia oraz szkolenia pracowników i studentów w zakresie wyszukiwania oraz wykorzystywania źródeł informacji. Warto podkreślić także działalność informacyjną biblioteki, która składa się z wielu ciekawych inicjatyw. Oprócz wskazanego wyżej wsparcia, pracownicy udzielają porad w zakresie sporządzania bibliografii załącznikowej i opisów bibliograficznych. Studenci mogą skorzystać też z konsultacji na temat metodyki pisania prac pisemnych, co spotyka się z bardzo pozytywnym odbiorem. Tak realizowane wsparcie wpływa korzystnie na współpracę ze środowiskiem akademickim.

Pracownicy biblioteki wraz z władzami Uczelnią planują również realizację cyklu spotkań z biblioteką, w ramach której miałyby zostać przeprowadzone szkolenia oraz pokazy (m.in. z zakresu biblioterapii czy wykorzystania książki w zawodzie nauczyciela).

Uczelnia na bieżąco monitoruje stan bazy naukowo-dydaktycznej. Na wniosek studentów, wykładowców oraz innych interesariuszy dokonuje modernizacji bazy, w tym zasobów bibliotecznych, i systemów informatycznych. Ateneum nie prowadzi jednak wśród studentów żadnych badań ankietowych w tym zakresie. Jedynym sposobem zgłaszania uwag względem wyposażenia są indywidualne lub grupowe rozmowy z pracownikami dziekanatu.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5: kryterium spełnione**

## **Uzasadnienie**

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej właściwej dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w uczelni Ateneum nie imponuje w sensie ilościowym ale z pewnością powinno się ją wysoko ocenić w aspekcie jakościowym. Przy stosunkowo niedużej liczbie studentów zaspokajają potrzeby dydaktyczne zachowując wysokie standardy estetyczne. Należy to docenić biorąc pod uwagę, iż starania takie generują dodatkowe koszty.

Infrastrukturę Jednostki należy ocenić wysoko ale zwiększenie liczby stanowisk w czytelni biblioteki oraz ewentualnie jej lepsze usytuowanie z pewnością zostałyby docenione przez studentów. Warto wprowadzić możliwości okresowych i kompleksowych ocen infrastruktury zarówno przez studentów jak i nauczycieli akademickich.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia**

- Zróżnicowana i specjalistyczna infrastruktura jednostki,
- Uczelniane nowoczesne studio radiowo-telewizyjne, które wzmacnia praktycyzm działań,
- Wsparcie infrastrukturalne osób z niepełnosprawnościami,
- Działalność informacyjna pracowników biblioteki, w tym wzory bibliografii załącznikowej i opisu bibliograficznego.

## **Zalecenia**

---

### **Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Na kierunku DiKS (profil praktyczny) funkcjonującym w ramach Wydziału Europeistyki, Politologii i Dziennikarstwa w Ateneum-Wyższej Szkole w Gdańsku istnieją różne, liczne i stałe kontakty z pracodawcami, co przekłada się na okresowe modyfikowanie efektów uczenia pod kątem oczekiwań rynku pracy. Cele kształcenia na studiach I stopnia zostały określone w wyniku konsultacji z przedstawicielami rynku pracy w czasie spotkań zespołów programowych. Zmiany w programach nauczania mogą być wprowadzone pod wpływem sugestii praktyków zatrudnionych na zewnątrz, prowadzących zajęcia na podstawie umów cywilnoprawnych.

Grupy interesariuszy zewnętrznych, z którymi współpracują władze uczelni w ramach ocenianego kierunku, dobrane są poprawnie, odpowiednio do każdej ze specjalizacji. Przy uczelni funkcjonuje Zespół Środowiska Profesjonalnego Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku.

W skład Zespołu wchodzi m.in. przedstawiciel: Powiatowego Urzędu Pracy, Stowarzyszenia Pracodawcy Pomorza, Telewizji Regionalnej Chopin, Baltic Media Group sp. z o.o. i wiceprezydent Gdańska ds. Społecznych i Komunikacji. Z podmiotami, które reprezentowane są w Zespole Uczelnia ma podpisane porozumienia o współpracy. Porozumienia dotyczą też m.in. prowadzenia wspólnych projektów, realizacji współpracy, której celem jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych zarówno studentów jak i pracowników, a także wzajemnej promocji. W porozumieniach z kilkoma podmiotami wpisano także współpracę w zakresie organizacji praktyk. Zbudowana baza interesariuszy zewnętrznych, jako współorganizatorów praktyk jest jednak zbyt mała.

Z członkami Zespołu Środowiska Profesjonalnego władze uczelni spotykają się dwa razy w roku. W trakcie posiedzeń, co wynika z przedstawionych protokołów, podejmowane są kwestie programowe. W spotkaniu, które odbyło się w siedzibie Ateneum na początku 2018 roku oprócz przedstawicieli uczelni udział wzięli przedstawiciele Radia Gdańsk (2 osoby) i reprezentant Powiatowego Urzędu Pracy. Dyskutowano na temat poszerzenia formuły współpracy z Radiem Gdańsk, a także o poszerzeniu zakresu praktyk odbywających się w Radio Ateneum o treści, które zawierają praktyki w Radio Gdańsk. Dyskutowano też na temat propozycji zmian w programach studiów. W styczniu tego roku w spotkaniu uczestniczyli, oprócz przedstawicieli kierownictwa uczelni i wizytowanego kierunku, reprezentanci firmy KEMIRA i portalu trójmiasto.pl. W czasie posiedzenia poruszono kwestie: dziennikarstwo internetowe, oczekiwania pracodawców; animacja gospodarczo-biznesowa rzeczników prasowych. Dyskutowano też na tematy programowe, dotyczące zakresów specjalności.

Spośród prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku liczną, 9 osobową reprezentację stanowią doświadczeni praktycy. Np.: wykład z dziennikarstwa sportowego oraz sportowego marketingu prowadzi od 2015 roku dziennikarz – publicysta pracujący w Radiu Gdańsk, wykład z technologii mobilnej w dziennikarstwie prowadzi były reporter w gdańskim oddziale Gazety Wyborczej, warsztaty dziennikarstwa telewizyjnego i laboratorium telewizyjne prowadzi obecny dyrektor pionu komunikacji, rzecznik prasowy w Grupie Lotos. Grupa praktyków daje studentom możliwość bezpośredniego czerpania wiadomości dotyczących aktualnej sytuacji na rynku pracy.

Interesariusze zewnętrzni mają realny wpływ na dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku. Pod wpływem ich sugestii dokonano np. zmiany modułów kształcenia z wykładu na konwersatorium (dotyczy przedmiotu wstęp do nauki o komunikowaniu), poszerzono program o warsztaty rzecznika prasowego i public relations, a także o laboratoria radiowe, telewizyjne i prasowe. Interesariusze zewnętrzni mieli wpływ również na wprowadzanie nowych form zajęć, a także uzupełnienie i poszerzenie treści:

- technologie mobilne w dziennikarstwie wprowadzono w miejsce przedmiotu media lokalne i środowiskowe;
- warsztat public relations wprowadzono w miejsce przedmiotu krytyka filmowa (specjalność: dziennikarstwo);
- dziennikarstwo muzyczne wprowadzono w miejsce przedmiotu dziennikarstwo branżowe i poradnikowe;

- praca i kariera w mediach – treści przedmiotu zostały włączone do rozbudowanych warsztatów: prasowych, radiowych, telewizyjnych.

Okresowo (raz w semestrze oraz w sytuacjach nadzwyczajnych) kierownictwo ocenianego kierunku, dziekan Wydziału oraz pełnomocnik ds. jakości kształcenia oceniają poziom współpracy z otoczeniem zewnętrznym. W sytuacjach nadzwyczajnych spotkania dotyczące omówienia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi odbywają się częściej. Do takiego posiedzenia doszło np. w czasie wprowadzania zmian kadrowych w Radio Gdańsk.

Pracodawcy doceniają poziom kształcenia studentów. Oferują im płatne staże, zachęcają do odbywania u nich praktyk. Absolwenci, a często już studenci otrzymują zatrudnienie w podmiotach, których przedstawiciele jako interesariusze zewnętrzni współpracują z uczelnią w zakresie ocenianego kierunku. Jak zaznaczyli pracodawcy w trakcie spotkania ZO PKA studenci są poszukiwani przez pracodawców jako pracownicy przygotowani do podjęcia pracy zawodowej. Podkreślali, że rynek bardzo ceni przygotowanie studentów Ateneum do funkcjonowania na rynku pracy. W spotkaniu uczestniczyło czterech przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. Reprezentowane były podmioty: Pracodawcy Pomorza (organizacja pracodawców), Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku (PUP), TV Kablowa Chopin (telewizja regionalna) i portal internetowy [trojmiasto.pl](http://trojmiasto.pl). Interesariusze zewnętrzni bardzo dobrze oceniają przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy, tak pod względem wykształcenia (wiedza), umiejętności praktycznych i w zakresie kompetencji społecznych. To przekłada się na zatrudnienie studentów i absolwentów kierunku. Np. bezpośrednio po odbyciu praktyk trzech studentów zostało zatrudnionych w redakcji portalu [trojmiasto.pl](http://trojmiasto.pl).

Pracodawcy regularnie spotykają się ze studentami na terenie uczelni, zachęcają do odbywania u nich praktyk, a nawet oferują praktyki płatne. Zachęcają też do odbywania płatnych staży. Z informacji przekazanych przez przedstawiciela Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Gdańsku wynika, że wśród bezrobotnych nie ma zarejestrowanych absolwentów ocenianego kierunku. Wszyscy po zakończeniu studiów otrzymują zatrudnienie. W trakcie spotkania pracodawcy sygnalizowali niedobór dziennikarzy na rynku, zwłaszcza w dziedzinach ekonomii i gospodarki. Przy PUP funkcjonuje Powiatowa Rada Rynku Pracy. Na jej spotkania zapraszani są przedstawiciele uczelni Ateneum. To pozwala przedstawicielom uczelni na bieżąco monitorować sytuację na rynku pracy pod kątem miejsc dla swoich absolwentów,

W ramach wizytowanego kierunku nie prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem zewnętrznym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Rekomenduje się wprowadzenie takich przeglądów raz w roku akademickim.

**Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6: kryterium spełnione**

## **Uzasadnienie**

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie programu kształcenia na ocenianym kierunku jest realny i dostrzegalny. Pod wpływem opinii pracodawców, jako przedstawicieli rynku pracy tworzone są specjalności, moduły kształcenia są dostosowywane do współczesnych wymogów praktyki dziennikarskiej i komunikacji społecznej. Współpraca pracodawców z przedstawicielami Uczelni, Wydziału i ocenianego kierunku jest wielopłaszczyznowa. Pracodawcy, na podstawie podpisanych porozumień angażują się w prace Zespołu Środowiska Profesjonalnego, a praktycy zatrudnieni na zewnątrz stanowią dużą część kadry dydaktycznej. Władze Uczelni, Wydziału i kierunku analizują sytuację na rynku pracy i dostosowują program kształcenia do jego oczekiwań.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

---

## **Zalecenia**

---

### **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

Kwestia umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zawarta w „Strategii rozwoju Ateneum Szkoły Wyższej w Gdańsku do roku 2020”, odnosi się ona szczególnie do nauczania i w mniejszym stopniu do mobilności, szczególnie studentów. Decyduje o tym rozmiar rekrutacji, specyfika studiów niestacjonarnych z „pracującymi studentami”. Jednakże należy uznać, że Ateneum kreuje warunki rozwijające umiędzynarodowienie w wymiarze dydaktycznym, badawczym, w odniesieniu do studentów i kadry akademickiej.

Ciężar umiędzynarodowienia położono na treści nauczania, podejmowaną tematykę badawczą kadry akademickiej i studentów. Ważnym jest przeświadczenie o globalności współczesnych mediów, o uniwersalnym charakterze wykształcenia i nabywanych kwalifikacji. W uczelni ten zasób jest wnoszony przez przedstawicieli otoczenia, doświadczeń płynących z praktyk studenckich czy realizacji szeregu projektów (np. w ramach etiid). Umiędzynarodowienie wyraża się w całościowej koncepcji kształcenia dziennikarskiego, wiedzy o światowych mediach, o trendach w obszarze mediów, jak również wiedzy komunikologicznej. Studenci dziennikarstwa korzystają ze wsparcia Wydziału Neofilologicznego, silnie umiędzynarodowionego poprzez: wyjazdy, rozwijanie kompetencji językowych, wykłady otwarte, które są proponowane studentom dziennikarstwa (np. seminarium Bergmanowskie, we współpracy z Svenska Institute oraz Bergman Centre - Cristina Jardim Ribeiro z Faro). Obowiązkowe lektoraty języków obcych rozwijają kompetencje językowe studentów w zakresie korzystania z literatury obcojęzycznej (np. w odniesieniu do takich modułów, jak np. gatunki dziennikarskie, systemy medialne w świecie, historia mediów w Polsce i na świecie). Poziom mobilności studentów jest niski (2 miejsca) z uwagi na specyfikę młodzieży studiującej. W związku z tym uzasadniony jest postulat poszerzenia tej oferty.

W zakresie języka angielskiego, niemieckiego i włoskiego Uczelnia zapewnia certyfikację stopnia znajomości języka (British Council, PLIDA, Goethe Institut). Umowy z wydziałami dziennikarstwa zagranicznych uczelni umożliwiają wyjazdy studentów w ramach programu Erasmus+ czy wymianę studencką w celu realizacji praktyk studenckich (np. Aylak Cafe Bar). W ramach tej współpracy na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna Wydział może pochwalić się jedynie dwoma porozumieniami zagranicznymi z placówkami, do których należą: *Insatnbul Aydin University (Turcja)* oraz *Sakarya University (Turcja)*.

Także i kadra akademicka jest mobilna dydaktycznie oraz naukowo, gości w zagranicznych ośrodkach akademickich (Uniwersytet w Szeged, 11th Central and Eastern European Communication and Media Conference CEECOM 2018; Kijów, Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki 2018; Uniwersytet w Odessie, 2018, Tulsie- Populist despotism and the deformation of democracy: the contemporary picture of polyarchy in Poland). Podczas zagranicznych eventów naukowych pracownicy Uczelni moderują panele konferencyjne i wchodzi w rolę prelegentów, np. Political Correctness – the Contemporary Form of Free Speech Censorship? W bieżącym roku akademickim pracownicy Uczelni przebywali w USA w Tulsie (Oklahoma), gdzie na tamtejszym uniwersytecie podpisano list intencyjny dot. realizacji wspólnego projektu badawczego dotyczącego zachowań demokratycznych i mediów. Okoliczności te pozwalają wzbogacać doświadczenie dydaktyczne i oczywiście kompetencje naukowe. Kapitał ten jest przenoszony na grunt dydaktyczny, co potwierdziły hospitacje (np. Systemy medialne na świecie).

Oceną umiędzynarodowienia studiów zajmuje się Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia. Przedstawia ona tematyczne analizy, wypracowuje ścieżki kooperacji, zbiera i gromadzi informację o zdarzeniach, o charakterze międzynarodowym celem dalszego upowszechniania jak najszerszemu gronu studentów i wykładowców.

## **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7: kryterium spełnione**

### **Uzasadnienie**

Umiędzynarodowienie studiów powiązано szczególnie z ofertą edukacyjną oraz badaniami naukowymi nauczycieli akademickich i intelektualnych poszukiwań studentów. Rozmiar mobilności niezbyt liczny jawi się jako pochodna specyfiki Ateneum. Na podkreślenie zasługuje fakt, który w pewnym stopniu rekompensuje niską mobilność, a jest nim korzystanie z ofert kształcenia językowego innego wydziału oraz uczestnictwo w szeregu inicjatywach o międzynarodowym charakterze tj.: wykłady otwarte, seminaria studenckie, wymiany studenckie, wyjazdy studyjne, udział w zagranicznych wydarzeniach naukowych oraz międzynarodowych konferencjach.

Warto wprowadzić: zróżnicowanie oferty programu Erasmus+ dla studentów kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, działania zmierzające do podpisania porozumień z placówkami europejskimi; zwiększenie działań promocyjnych wymian i praktyk międzynarodowych poprzez spotkania ze studentami, umożliwienie studentom oceny wskaźnika umiędzynarodowienia poprzez spotkania lub badania ankietowe.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia**

---

### **Zalecenia**

---

## **Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

W spotkaniu z ZO wzięli udział studenci I, II i III roku studiów I stopnia stacjonarnych oraz II i III roku studiów I stopnia niestacjonarnych, którzy chętnie wskazywali mocne oraz słabe strony wizytowanego kierunku, związane ze wsparciem oraz motywowaniem w trakcie procesu kształcenia.

W opinii uczestników spotkania do zalet studiów na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Wydziale Europeistyki, Politologii i Dziennikarstwa Ateneum-Szkoły Wyższej w Gdańsku należy przede wszystkim możliwość dodatkowego rozwoju wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w uczelnianym Radiu *Ateneum*. Ponadto zajęcia dydaktyczne prowadzone są w sposób aktywizujący, pozwalający na wymianę szerokiej gamy poglądów wszystkich uczestników kształcenia. Służy temu wykwalifikowana kadra dydaktyczna, która cechuje się szeroką wiedzą praktyczną, zdobywaną w trakcie pracy zawodowej poza Uczelnią. Pracownicy dydaktyczni są dostępni dla studentów podczas konsultacji, których wykaz znajduje się na stronie internetowej Wydziału. Studenci podkreślają, że mogą także uczestniczyć w rozmowie pośredniej, a to za sprawą poczty elektronicznej, służącej do ciągłego kontaktu z nauczycielami akademickimi.

Sylabusy poszczególnych przedmiotów prezentowane są studentom podczas pierwszych zajęć dydaktycznych. Zawierają one wymagane informacje, a uczestnicy spotkania z ZO PKA podkreślali, iż nauczyciele dydaktyczni weryfikują zdobytą wiedzę na podstawie wcześniej zaprezentowanych wymagań zaliczeniowych. Efekty uczenia się są dla studentów zrozumiałe i odzwierciedlają wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabywane w ramach zajęć teoretycznych i praktycznych, prowadzonych na wizytowanym kierunku. Są one udostępniane studentom bezpośrednio przez nauczycieli na zajęciach oraz przez stronę internetową. Z perspektywy studentów programy studiów oraz sylabusy spełniają ich oczekiwania, ponieważ dobór modułów dodatkowych jest wystarczająco pogłębiony.

Każdy rok studiów ma starostę, do którego obowiązków należy, m.in. przestrzeganie terminów harmonogramu sesji egzaminacyjnej, stała komunikacja z pracownikami administracyjnymi i dydaktycznymi oraz bieżąca pomoc koleżankom i kolegom w codziennych problemach.

Wdrożony przez Uczelnię system pomocy materialnej charakteryzuje się zrozumiałymi oraz sprawiedliwymi zasadami. Wśród świadczeń wymienić można stypendium socjalne, stypendium socjalne dla osób z niepełnosprawnością, stypendium Rektora dla najlepszych studentów i zapomogę. Wszystkie niezbędne informacje dotyczące przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów w ramach dotacji ministerialnej znajdują się na stronie internetowej

uczelni. Zasady przyznawania stypendiów reguluje *Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów w Ateneum-Szkole Wyższej w Gdańsku*.

Na uznanie zasługuje też wsparcie administracyjne, skierowane do studentów wizytowanego kierunku. Na Wydziale funkcjonuje bowiem bardzo przyjazny i kompetentny dziekanat, który wspiera studentów w wielu aspektach kształcenia. To właśnie w jego pracownikach studenci widzą ogromne oparcie, co wzmacnia ich komfort studiowania.

Studenci na co dzień korzystają z platformy *Wirtualny Dziekanat*, gdzie wpisywane są zaliczenia oraz oceny, zdobyte przez nich w toku kształcenia. Z kolei szczegółowe dane, w tym informacje prywatne o użytkownikach są możliwe do zlokalizowania jedynie po zalogowaniu, co korzystnie wpływa na bezpieczeństwo w zakresie przechowywania danych wrażliwych. Również dostęp do sylabusów jest zapewniony po zalogowaniu. Upowszechnianie wszelkich informacji, oprócz ich dostępności na stronie internetowej, ma miejsce w mediach społecznościowych zarówno Uczelni, jak i Samorządu Studentów, co stanowi to również pozytywny aspekt wsparcia studentów. Wśród dodatkowych kanałów komunikacji warto wskazać szereg analogowych tablic informacyjnych, na których widnieją dane dotyczące studiów i realizowanych przedmiotów. Ponadto ta wiedza przekazywana jest bezpośrednio przez nauczycieli akademickich podczas zajęć dydaktycznych. Oprócz tego wiele materiałów udostępnianych jest za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci podkreślają, że liczne informacje mogą pozyskać w dziekanacie, ponieważ pracownicy zawsze w przyjazny i kompetentny sposób odpowiadają na postawione pytania.

Dodać należy, że studenci mogą korzystać z otwartego codziennie bistro, które spełnia ich oczekiwania. Uczelnia zapewnia też dostęp do automatów z przekąskami, zimnymi oraz ciepłymi napojami.

Biorąc pod uwagę specyfikę kierunku DiKS, można stwierdzić, iż są to studia nastawione na indywidualizację ścieżki kształcenia. Wynika to z możliwości wyboru jednej z oferowanych przez Wydział specjalności, które odpowiadają preferencjom studentów. W stałej ofercie przewidziane są bowiem dwa moduły specjalnościowe: dziennikarstwo i marketing medialny. Obie cieszą się zainteresowaniem i odpowiadają na potrzeby współczesnego rynku pracy, co doceniają studenci. Ponadto wskazana indywidualizacja objawia się poprzez samodzielny wybór promotora oraz seminarium dyplomowego, co znacząco wpływa na możliwość rozwoju zawodowego w wybranym przez siebie aspekcie. Zgodnie z *Regulaminem Studiów Ateneum-Szkoły Wyższej w Gdańsku* w szczególnie uzasadnionych przypadkach umożliwia się odbywanie studiów na mocy *Indywidualnego Programu Studiów (IPS)*. Studiowanie według *IPS* przysługuje studentowi, który dąży do specjalizacji w określonej dziedzinie wiedzy, podejmuje samodzielny temat badawczy poza seminarium dyplomowym lub uczestniczy w programie mobilności studentów. Świadectwem tych zainteresowań może być opinia prowadzącego zajęcia lub udokumentowany udział w studenckim kole naukowym. Co ważne, studenci, realizujący równoległe zajęcia przewidziane programem studiów podczas więcej niż jednego semestru nauki (w przypadku podjęcia decyzji o realizacji dodatkowej specjalności w kolejnym semestrze nauki), również mogą korzystać z opisanego wyżej wsparcia. Studiowanie według *IPS* następuje po zaliczeniu roku z bardzo dobrymi wynikami, czyli roczną średnią ocen, wynoszącą

minimalnie 4,85. Ponadto grupa studentów, spełniająca określone kryteria, posiada możliwość studiowania według *Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS)*. Do głównych przesłanek, mogących uprawnić do uzyskania takiego rodzaju wsparcia, należą: niepełnosprawność lub opieka nad osobą z dysfunkcjami, samotne wychowywanie dziecka, studiowanie więcej niż jednego kierunku studiów lub więcej niż jednej specjalności, łączenie semestrów nauki (np. w przypadku realizacji dwóch lat w rok) , studia w uczelni zagranicznej, trudna i udokumentowana sytuacja rodzinna, zdrowotna czy zawodowa, zobowiązanie do uzupełnienia zaległości, wynikających z różnych programów studiów (w tym planów studiów).

Dostosowanie programu studiów ma również miejsce w przypadku osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z *Regulaminem studiów* studenci mogą wystąpić do Dziekana z wnioskiem o wyznaczenie indywidualnego opiekuna naukowego. Jego zadaniem jest określanie szczegółowo potrzeb studenta w zakresie organizacji oraz realizacji procesu kształcenia, w tym dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności. Osoby z dysfunkcjami mogą także regularnie korzystać z dodatkowych konsultacji z nauczycielami akademickimi. Ponadto mogą poprosić o dostosowanie zaliczeń i egzaminów poprzez wydłużenie czasu form pisemnych, używania komputera, przygotowania materiałów w powiększonej czcionce. Z myślą o stworzeniu wszystkim studentom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia Uczelnia dysponuje specjalistycznym sprzętem, w tym: dyktafonami, rejestratorami dźwięku, iPady'ami, tabletami, odtwarzaczami MP3, lupami powiększającymi, audiobookami czy synteźnikami mowy *Ivona* (w języku polskim, brytyjskim, hiszpańskim, włoskim, niemieckim). Jeśli w danych zajęciach uczestniczą studenci z niepełnosprawnościami, wówczas są one planowane w auli z pełnym nagłośnieniem oraz sprzętem multimedialnym. Wskazane udogodnienia spełniają swoją rolę, gdyż studenci z niepełnosprawnościami czują się pełnoprawnymi uczestnikami procesu kształcenia.

Wachlarz różnych form wsparcia oferuje także, działające w jednostce Biuro Karier. Zajmuje się ono szerokim spektrum pomocy studentom, co umożliwia im odnalezienie się w procesie studiowania. Wśród najważniejszych działań Biura znajdują się: współpraca z instytucjami rynku pracy i pracodawcami, pozyskiwanie i udostępnianie ofert pracy, staży oraz praktyk zawodowych, dostarczanie informacji o możliwości podnoszenia własnych kwalifikacji, organizacja szkoleń i warsztatów z zakresu poszukiwania pracy przez studenta. Ponadto pracownicy Biura udzielają wielu porad, dotyczących, m.in. sporządzania dokumentów aplikacyjnych czy przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej. Do najciekawszych projektów Biura Karier należą warsztaty networkingowe, współorganizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy. Dodatkowo Uczelnia jest partnerem Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, w ramach którego mają miejsce warsztaty i szkolenia dla studentów. Podczas ostatniej edycji przedsięwzięcia do dyspozycji były następujące szkolenia: *Sekrety autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej* oraz *Szukaj sposobów, by rozwijać kompetencje, jakich poszukują pracodawcy*. Ponadto Biuro organizuje Dni Otwarte oraz Targi Pracy, które mają miejsce co trzy-cztery miesiące i cieszą się ogromnym zainteresowaniem studentów. Usługi, świadczone przez instytucję, są darmowe i pozwalają zwrócić uwagę na jakże ważny aspekt zatrudnienia. W celu lepszego przepływu informacji i komunikacji ze środowiskiem akademickim powstała grupa facebookowa, gdzie umieszczane są najważniejsze dane dotyczące kursów, szkoleń i warsztatów. Ciekawą formą wsparcia przygotowującego studentów do wejścia na rynek pracy są spotkania

otwarte z pracodawcami, którzy, za zgodą władz Uczelni, uczestniczą w zajęciach dydaktycznych, gdzie prezentują ofertę, dostosowaną do potrzeb studentów.

Warto docenić środowisko naukowe w ramach kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, w którym aktywnie działa Koło Dziennikarskie. Do jego głównych zadań należy przede wszystkim działalność medialna – w tym dodatkowa aktywność w Radiu *Ateneum*. Studenci mają możliwość merytorycznego rozwoju ponieważ w ramach audycji radiowych, do studia wielokrotnie zapraszani są specjaliści z zakresu różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego, co wymaga odpowiednich umiejętności prowadzenia takich debat. Osoby, uczestniczące w spotkaniu z ZO PKA, pozytywnie oceniają także możliwości finansowe oraz wsparcie dydaktyczne ze strony władz Wydziału, ponieważ nigdy nie pozostali bez jakiegokolwiek uwagi. Przykład stanowi dofinansowanie zakupu kamery, bez której działalność koła byłaby utrudniona. Współpraca z opiekunem naukowym także przebiega bez zakłóceń, ponieważ jest nim osoba otwarta, a przede wszystkim doświadczona w zakresie mediów.

Działalność Samorządu Studentów można ocenić pozytywnie. W jego skład wchodzi przede wszystkim studenci kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Udział studentów w kreowaniu procesu jakości kształcenia w *Ateneum* jest adekwatny do obowiązujących standardów. Studenci, delegowani przez Samorząd Studentów, uczestniczą bowiem w posiedzeniach Senatu Uczelni oraz spotkaniach Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu Programowego ds. Jakości Kształcenia. Ponadto są zaangażowani w prace Komisji ds. programu Erasmus+ oraz Komisji ds. Studentów z Niepełnosprawnościami. W wymienionych wyżej gremiach głos studencki jest uznawalny oraz zauważalny i co ważne – brany pod uwagę. Do głównych zadań studentów w organach kolegialnych należy opiniowanie programów studiów, nowych specjalności oraz wszelkich przeprowadzanych modernizacji w tym właśnie zakresie. Ponadto biorą oni udział w sporządzaniu corocznych rekomendacji dydaktycznych oraz ocenie procesu ankietyzacji. Zaangażowanie Samorządu Studentów jest widoczne również na polu stypendialnym, ponieważ jego przedstawiciele rozpatrują wnioski o przyznanie świadczeń pomocy materialnej w ramach działań Uczelnianej Komisji Stypendialnej. Działalność projektowa opiera się przede wszystkim na inicjatywach charytatywnych oraz kulturalnych, gdzie warto wspomnieć o zbiorce *Naciapkowe* czy *Juwenaliach*. Dodatkowo w trosce o dobro koleżanek i kolegów prowadzony jest stały i cotygodniowy środowowy dyżur, w trakcie którego każdy student Uczelni może wyjaśnić swoje wątpliwości czy zapytać o nurtującą go kwestię. Współpraca z władzami Wydziału oceniana jest pozytywnie, ponieważ pracownicy okazują odpowiednie wsparcie merytoryczne, infrastrukturalne (własne biuro Samorządu) oraz finansowe (wsparcie wielu inicjatyw studenckich czy wyjazdów naukowych). Warto dodać, iż członkowie Samorządu Studentów *Ateneum* zaangażowani są we współpracę ogólnopolską poprzez działalność w Forum Uczelni Niepublicznych czy Parlamencie Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie pogłębiają swoje umiejętności i zdobywają merytoryczną wiedzę z zakresu szkolnictwa wyższego.

Do istotnych zmian zaliczyć należy ukierunkowanie w stronę promocji innowacyjności powiązanej z transferem wiedzy (głównie z wykorzystaniem stron internetowych). Temu celowi dobrze służą wszelkiego rodzaju konkursy promujące indywidualne innowacyjne rozwiązania (w tym np. konkurs etiid dziennikarskich). Coroczne konkursy etiid studenckich są dobrą szkołą dla młodszych roczników, rozwijają krytyczne myślenie i pobudzają twórczo.

Motywowanie studentów odbywa się też za pośrednictwem nagradzania najlepszych studentów poprzez stypendia naukowe, a także wyróżnianie najlepszych etiid studenckich.

Studenci pierwszorocznicy również nie zostają pozostawieni bez pomocy, ponieważ już na początku roku akademickiego organizowane jest dla nich spotkanie z władzami Uczelni. Ma ono na celu zapoznanie studentów z zakresem i możliwościami wsparcia oferowanego przez uczelnię przy rozpoczynaniu studiów. Studenci oceniają tego rodzaju pomoc bardzo pozytywnie, ponieważ rozmowa daje im możliwość poznania specyfiki studiowanego kierunku oraz doprecyzowania wielu nurtujących ich kwestii. Ponadto uczelnia prowadzi działania informacyjne, dotyczące zachowania bezpieczeństwa w różnych sferach studenckiego życia – m.in. na temat przemocy za pośrednictwem komunikatorów internetowych. Studenci twierdzą, iż w ten sposób uczelnia troszczy się o ich dobro. Dodatkowo uczestnicy spotkania z ZO PKA nie zauważają problemu dyskryminacji, gdyż twierdzą, że każdy z nich jest szanowany i akceptowany bez względu na płeć, wyznanie, wygląd czy kulturę. Pozwala to na tworzenie wspólnoty akademickiej, co wzmacnia poczucie tożsamości z uczelnią.

Studenci mogą brać udział w badaniach ankietowych na temat procesu dydaktycznego wszystkich nauczycieli akademickich, z którymi mają kontakt podczas zajęć dydaktycznych. Są one przeprowadzane tylko w wersji papierowej, co powoduje wysoki odsetek zwrotności ankiet. Karta oceny procesu dydaktycznego umożliwia ewaluację pracowników dydaktycznych poprzez następujące aspekty: atrakcyjność zajęć (sposób prowadzenia zajęć, wykorzystywane techniki i metody, sposób prezentowania dokumentowych treści), stosunek prowadzącego do zajęć (autorski dystans do przedstawianych treści, obecność komentarzy i wyjaśnień, rzetelność naukowa i zaangażowanie dydaktyczne), stosunek prowadzącego do studentów (podmiotowość w relacjach ze studentem, życzliwość), sprecyzowanie wymagań wobec studentów (jasność i czytelność kryteriów oceniania pracy studenta) oraz ocenę korzyści dla studenta (przydatność teoretyczna i praktyczna przedstawianej wiedzy, stopień nowości wiedzy). Każde stwierdzenie można ocenić w pięciostopniowej skali ocen, gdzie *ocena 1* oznacza notę najniższą, a *ocena 5* – notę najwyższą. Wyniki badań ewaluacyjnych pokazują, że kadra akademicka, w tym pracownicy administracyjni, wspiera proces dydaktyczny, którego uczestnikami są studenci. Wielokrotnie uzyskują oni pomoc w trudnych sytuacjach czy porady, jak rozwiązać dany problem. Udowadnia to, iż społeczność akademicka traktowana jest z należytyym szacunkiem.

Podczas spotkania ZO PKA ze studentami podniesiony został problem ogrzewania, które zimą nie do końca spełnia potrzeby środowiska akademickiego. Podkreślano, iż studenci wielokrotnie siedzą na zajęciach w kurtkach i szalikach.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8: kryterium spełnione**

#### **Uzasadnienie**

Uczelnia oferuje wieloaspektowe wsparcie, które jest zauważalne przez studentów. Opieka merytoryczna, materialna oraz administracyjna spełnia oczekiwania społeczności akademickiej, ponieważ charakteryzuje się różnorodnością oraz zwróceniem uwagi na dobro studenta. Ważny aspekt stanowi sposób nauczania, a mianowicie doświadczenie kadry akademickiej, która w dużej mierze pozyskuje doświadczenie poza Uczelnią, co wpływa korzystnie na jakość kształcenia. Mocną stroną studiów na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna stanowi znacząca przewaga zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w tym udział zajęć

o charakterze warsztatowym. Wydział wspiera także osoby z niepełnosprawnością, które mogą liczyć na wsparcie zarówno infrastrukturalne, jak i merytoryczne, co znacząco wpływa na jakość ich nauki. Na wyróżnienie zasługuje też rozwinięta działalność informacyjna pracowników biblioteki, przygotowujących szablony bibliografii załącznikowej czy opisu bibliograficznego.

Podczas rozmów oraz odbytych spotkań nie pojawiły się problemy wymagające szczególnego rozwiązania. Jedyny mankament stanowi ogrzewanie, które zimą mogłoby lepiej spełniać swoje zadania. Należy rozwiązać problem ogrzewania.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia**

---

### **Zalecenia**

---

## **Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9**

Strona internetowa Ateneum zawiera kilka zakładek, które są dedykowane wybranym grupom interesariuszy, mają także tematyczny charakter (np. Uniwersytet Trzeciego Wieku, Biblioteka, Szkoła Języków), zawierają podstrony dla poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia. Na stronie internetowej uczelni (w tym na podstronie zarządzenia Rektora) znajdują się podstawowe dane: akty prawne i przepisy wewnętrzne, zasady i warunki rekrutacji i wymagane kwalifikacje od kandydatów oraz kwalifikacje nadawane, informacje o konferencjach naukowych, o życiu kulturalnym i środowiskowym oddziaływaniu Ateneum.

Dla kierunku jest opublikowany w zakładce DIKS opis kierunku, gdzie podano informacje organizacyjne, w zakładce Zarządzenia Rektora w Regulaminie studiów podano natomiast charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. W zakładce dla studenta dostępne są informacje związane z pomocą materialną, ogłoszenia Samorządu Studentów. Ciekawym rozwiązaniem jest opublikowanie zasad dyplomowania wraz z pytaniami zakresowymi. Student ma dostęp do efektów uczenia się. Sylabusy dostępne są dla studentów i pracowników po zalogowaniu do Wirtualnego Dziekanatu. Strona internetowa zawiera informację o ofercie nauczania, zasadach studiów i płatnościach.

Uczelnia uczestniczy w targach edukacyjnych, gdzie reklamuje samą siebie oraz ofertę nauczania. Poza social-mediami informacje o ofercie edukacyjnej podawane są w radio i prasie. Zapewniony jest dostęp do informacji publicznej Szkoły Wyższej w Biuletynie Informacji Publicznej. Jest tam umieszczony cały katalog aktualnych informacji. Wykorzystuje się fanpage na portalu Facebook.

Dane umieszczane w internecie są aktualne, stale aktualizowane. Strona internetowa jest przejrzysta i intuicyjna, kolorowa, utrzymana w zielonej tonacji.

Strona internetowa oraz polityka informacyjna podlegają stałemu monitorowaniu i rozwojowi. Oceny dokonują w ramach działań własnych władze w powiązaniu z zespołem jakości kształcenia. Uwzględnia się potrzeby oraz uwagi kandydatów na studia, studentów i otoczenia

społecznego, a także społeczności social mediów wyniki monitorowania są wykorzystywane w działaniach doskonalących kształcenie oraz zarządzanie kierunkiem studiów..

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9: kryterium spełnione**

#### **Uzasadnienie**

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, czytelnej i kompleksowej informacji, potrzebnej interesariuszom. Treści odnoszą się do: procesów dydaktycznego, rekrutacji, dyplomowania, aktywności uczelni w lokalnym środowisku, zatrudnienia absolwentów. Strona internetowa, jak i materiał na niej umieszczany podlegają systematycznym przeglądom. Uczestniczą w nich użytkownicy, wyniki ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia**

---

#### **Zalecenia**

---

### **Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10**

W ramach Wewnętrznego Sytemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) nadzór nad kierunkiem Dziennikarstwo i komunikacja społeczna spoczywa na:

- Wydziałowym Zespole Programowym (WZP);
- Wydziałowym Zespole ds. Jakości Prac Dyplomowych i Egzaminów Dyplomowych.

Zespoły te są powiązane z poziomem centralnym oraz pionem zarządzającym szkołą.

Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia stanowią: Przewodniczący Komisji: Prorektor do Spraw Kształcenia i Studenckich; dziekani, pełnomocnicy ds. studiów podyplomowych, spraw naukowych i wydawnictw; specjaliści ds. spraw punktów ECTS oraz współpracy z programem Erasmus+, metodyki nauczania, systemów informatycznych, przedstawiciel Samorządu Studentów, przedstawiciel pracodawców.

Zadaniem Komisji jest pomoc statutowym organom Uczelni w inspirowaniu, koordynacji i kontroli realizacji zadań; współdziałanie z innymi jednostkami w sprawach dotyczących zapewniania jakości kształcenia, udzielanie dziekanowi oraz kierownikom katedr pomocy w realizacji zadań.

Z uwagi na specyfikę uczelni sposób podejścia do zarządzania jakością jest stosunkowo prosty ale jednocześnie czytelny i optymalnie zestrojony ze strukturą administracyjną i zarządczą Ateneum. Poza tym o specyfice pracy decyduje spójne grono nauczycieli akademickich administracyjnych, którzy kooperują w bardzo dużym stopniu poprzez relacje bezpośrednie, krótkie procedury decyzyjne. Odnosi się to i do zaangażowania studentów, nauczycieli akademickich-praktyków oraz przedstawicieli otoczenia społecznego.

W Ateneum sformalizowano zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Czynią to ww. gremia na poziomie wydziału oraz ciała wspomagające, jak np. Samorząd Studencki, powoływane ad hoc tematyczne grupy robocze. Program studiów opracowano przy uwzględnieniu uwag kadry naukowo-dydaktycznej i w oparciu o te uwagi tenże zmodyfikowano. Analiza treści efektów uczenia się stanowi podstawę do ich ewentualnej korekty w ramach działań ewaluacyjnych na zamknięciu pełnego cyklu kształcenia.

Formą współpracy są regularnie odbywające się zebrania w ramach WZP, dziekana z kadrami katedr, ze studentami.

Uczelnia przeprowadza w sposób systematyczny i zgodnie z harmonogramem ocenę węzłowych elementów procesu nauczania oraz czynników wspomagających. Należą do nich ewaluacyjna ocena: zajęć, infrastruktury, kadry, założeń koncepcyjnych studiów, weryfikacji efektów uczenia się. Wnioski z prowadzonych działań kontrolnych, analiz i zebrań są przekazywane odpowiednim zespołom uczelnianym tj. wydziałowemu zespołowi programowemu oraz wydziałowemu zespołowi ds. weryfikacji jakości prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych w celu poddania ich analizie i podjęcia decyzji. Przeprowadzone badania osadzono na należytej podstawie, którą stanowią: wyniki badań ankietowych spotkań, rozmów, wyniki hospitacji, ocena działalności naukowej nauczyciela akademickiego, zapytanie interesariuszy, zaangażowanie przedstawicieli studentów.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest w pierwszej kolejności prowadzona przez nauczyciela akademickiego, a następnie przez System Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK). Ocena ta jest kompleksowa, odnosi się do efektów częściowych, końcowych, realizacji praktyk, różnych form zaliczeń częściowych. Ocena przeprowadzana przez nauczyciela za punkt wyjścia przyjmuje treść sylabusu, a w przypadku prac dyplomowych standardy dyplomowania. SZJK dokonuje ewaluacji nauczycieli akademickich pracując na: wypromowanych przez nich pracach dyplomowych, na recenzjach, kartach przedmiotu, na dokumentacji praktyk studenckich.

Za miniony okres SZJK w Ateneum przedstawił dokumentację potwierdzającą żywotność systemu oraz regularne działania ewaluacyjne i doskonalące. Należą do nich m.in.:

- 29/01/2016 – dyskusja nad efektami kształcenia dla kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz nad skorelowaniem efektów kształcenia z metodami weryfikacji i sylabusami oraz komponentami programu studiów. Przyjęto program kształcenia dla DiKS'u;
- 28/02/2017 – pozytywna opinia dot. praktyk studenckich, a szereg rekomendacji uwzględniono przy zmianach programowych;
- 10/10/2018 – WZP – zmiany składu rady programowej; zmiany zasad funkcjonowania SZJK w Ateneum;
- 16/10/2018 oraz 17/10/2017 – WZds.WJPDIED – przyjęcia oceny prac dyplomowych; wybór prac do oceny. Wskazano na potrzebę wzbogacenia bibliografii i standardu pisanie oraz weryfikacji przy wykorzystaniu systemu antyplagiatowego;
- 16/10/2018 – spotkanie poświęcono formom poszerzenia doświadczeń telewizyjnych; oczekiwaniom programowym formułowanym przez pracodawców;

- 23/01/2018 – spotkanie poświęcono poszerzeniu współpracy z Radiem Gdańsk, powiązaniu tematycznemu praktyk/audycji w Radiu Ateneum z tymi realizowanymi w Radiu Gdańsk. Omówiono propozycje zmian w programie studiów;
- 05/02/2018 – uwzględniono rekomendacje pracodawców i przedstawicieli otoczenia sugerujących zmiany programowe silniej skorelowane z potrzebami otoczenia;
- 29/01/2019 - dostosowanie programu do PRK;
- 22/01/2019 – spotkanie z przedstawicielami otoczenia – tematyka spotkania skupiała się na działaniach internetowych i oczekiwaniach pracodawców, na animacji gospodarczo-biznesowej i rzeczników prasowych. Toczono także „dyskusje programowe” powiązane z trwałym doskonaleniem oferty edukacyjnej;

spotkania podsumowujące za lata 2016 i 2018 z tematyką: zmiany kadrowe, omówienie standardów egzaminów dyplomowych, zapoznanie się z opiniami studentów i pracodawców nt. programów, pozytywne odniesienie się do propozycji zmniejszenia puli zagadnień egzaminacyjnych, dyskusja nad możliwością publikacji fragmentów prac dyplomowych; omówienie wyników przeglądu prac dyplomowych; zapoznanie się z wynikami prac dyplomowych; omówienie standardów egzaminu dyplomowego; zatwierdzenie programów i planów, otwarcia nowych specjalności, rozwijanie kompetencji studentów.

W zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania wszystkie prace licencjackie podlegają weryfikacji programem antyplagiatowym.

Ateneum prowadzi stały nadzór nad nauczycielami akademickimi, wyraża się on m.in. w prowadzeniu i weryfikacji działań ewaluacyjnych obejmujących ocenę prowadzenia zajęć dydaktycznych (ankieta, hospitacja) czy wypełniania roli nauczyciela akademickiego (ocena okresowa, skuteczność i jakość dyplomowania). Wyniki działań kontrolnych podlegają omówieniu w Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz następnie są przedkładane władzom Ateneum.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi obejmuje między innymi włączenie ich w proces określania i realizacji oraz weryfikacji efektów uczenia się. Dotychczas kooperacja ta pozwala uznać pracodawców za istotny czynnik wspomagający optymalizację decyzji edukacyjnych Ateneum. Kooperacja Wydziału z otoczeniem Pomorza jest zorientowana na obopólne korzyści w wymiarze intelektualnym, kulturalnym, gospodarczym i społecznym. Podejmowane działania rozwojowe są kierowane na m.in. stworzenie systemu promującego Wydział wśród młodzieży licealnej. (udział Wydziału w regionalnych festiwalach nauki). Współpraca dokonuje się poprzez: spotkania, praktyki studenckie oraz interaktywną stronę internetową. Podlega ona ocenie i optymalizacji. Przynosi ona pozytywne impulsy w zakresie programowym i promocyjnym. Ocena ewaluacyjna ma regularny charakter, a jej wyniki są prezentowane pracownikom oraz studentom. W podobny sposób postępuje uczelnia względem ocen akredytacyjnych. Wyniki poprzedniej oceny (akredytacji systemowej) posłużyły do doskonalenia struktury i bieżącego funkcjonowania WSZJK oraz implementowania działań projakościowych na prowadzonych studiach.

Studenci są aktywni w gremiach WSZJK, wspomagają go swymi pomysłami (zmiana programu – technologie informatyczne, praktyczne przedmioty). Poza tym samorząd i koła naukowe pełnią

ważną rolę pośrednika pomiędzy władzami szkoły a studentami w zakresie popularyzacji, aktywizacji, „pasa transmisyjnego”. Tym samym wzmacniają dwa strumienie zmian na jakie wskazała Uczelnia: oddolny od katedr i „formalno-prawny” od Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Jednostka powinna zwrócić większą uwagę na dokładniejsze prowadzenie dokumentacji z procesu konsultowania koncepcji i celów kształcenia z przedstawicielami studentów.

Uczelnie nie upowszechnia wyników działań ewaluacyjnych na zewnątrz poprzez stronę internetową.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10: kryterium spełnione**

#### **Uzasadnienie**

Uczelnia dysponuje WSZJK, który w sposób należyty powiązано ze strukturą Uczelni i procesami decyzyjnymi. Wydziałowe gremia angażują się w inicjowanie zmian programowych oraz w weryfikację procesu nauczania, w budowanie relacji z interesariuszami. Wykorzystują do tego celu wyniki monitoringu i ewaluacji. Przedstawiona dokumentacja oraz zakres wprowadzanych zmian we wskazanych zakresach dowodzą, że WSZJK realnie funkcjonuje i przyczynia się do działań prorozwojowych. Procedury wewnętrzne zostały przyjęte i są realizowane. Zakres nadzoru i analiz WSZJK jest wystarczający do odpowiedzialnego kształcenia. Charakter analiz dostarcza miarodajnych wyników. W działalność WSZJK zaangażowani są w sposób konstruktywny interesariusze. Wyniki nadzoru ewaluacyjnego przyczyniają się do doskonalenia jakości, są dostępne studentom i pracodawcom, ale nie na zewnątrz do szerzej ujmowanej przestrzeni publicznej..

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

---

#### **Zalecenia**

---

**Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)**

#### **Zalecenie**

Podczas **oceny instytucjonalnej** w 2013 r. ZO PKA kryterium 6: Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami ocenił: **znacząco**. ZO PKA wówczas w raporcie z wizytacji i w podsumowaniu uznał, iż obok mocnych stron (np. realizacja programu „Erasmus” czy wspieranie działalności kół naukowych), obecne były słabe strony procesu umiędzynarodowienia. Wówczas zaliczono do nich: niewielką ofertę programową, niewielką mobilność kadry naukowo-dydaktycznej i słabą znajomość języków obcych.

## **Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności**

W Uzasadnieniu do oceny **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku ZO PKA** stwierdza, że „Umiędzynarodowienie studiów powiązано szczególnie z ofertą edukacyjną oraz badaniami naukowymi nauczycieli akademickich i intelektualnych poszukiwań studentów. Rozmiar mobilności niezbyt liczny jawi się jako pochodna specyfiki Ateneum. Na podkreślenie zasługuje fakt, który w pewnym stopniu rekompensuje niską mobilność, a jest nim korzystanie z ofert kształcenia językowego innego wydziału oraz uczestnictwo w szeregu inicjatywach o międzynarodowym charakterze.

W ramach realizacji zaleceń **oceny instytucjonalnej** uczelnia podjęła wysiłek intensyfikacji mobilności i umiędzynarodowienia treści i zakresu kształcenia. Jednakże z uwagi na rozmiar rekrutacji i specyfikę społeczną studentów, ten aspekt działań promocyjnych nadal wymaga troski. W minionym okresie poszerzyła i aktualizuje pule kontaktów, silniej umiędzynarodawia grono dydaktyków, a ich aktywność jest wielowymiarowa i wielozakresowa.